AI voor Iedereen

Een eenvoudige gids
voor dagelijks gebruik

De Stem van Zuid

HOOFDSTUK 1

Wat is AI?

Wat is kunstmatige intelligentie?

Misschien hoort u het woord de laatste tijd overal. Op het journaal, in de krant, van uw kleinkinderen. Kunstmatige intelligentie, of AI zoals de meeste mensen het noemen. Het klinkt ingewikkeld en een beetje toekomstig, alsof het iets is voor jonge mensen met verstand van computers. Maar dat is het niet. AI is gewoon een hulpmiddel. U kunt het net zo goed leren gebruiken als u ooit heeft geleerd om te telefoneren, te pinnen of een berichtje te sturen.

Kunstmatig betekent: door mensen gemaakt, niet echt levend. Intelligentie betekent: slimheid, het vermogen om iets te begrijpen of op te lossen. Kunstmatige intelligentie is dus een door mensen gemaakt programma dat dingen kan die vroeger alleen mensen konden. Een vraag begrijpen, een antwoord bedenken, een tekst schrijven of een plaatje maken.

Het makkelijkste is om AI te zien als een heel behulpzame kennis die ontzettend veel heeft gelezen van wat er op internet is geschreven. U kunt hem van alles vragen, in gewone spreektaal, en hij geeft u meteen antwoord. U hoeft geen knopjes te zoeken en geen dikke handleiding te lezen. U stelt uw vraag zoals u dat aan een mens zou doen, en er komt een antwoord terug.

Hoe werkt AI?

U hoeft niet te weten hoe de motor van uw auto in elkaar zit om ermee naar de winkel te rijden. Zo is het met AI ook. Toch is het prettig om een klein beetje gevoel te krijgen bij wat er gebeurt, zodat het niet als toverij aanvoelt.

Stelt u zich voor dat iemand ontelbaar veel boeken, brieven,

krantenartikelen en gesprekken heeft gelezen. Miljoenen en miljoenen bladzijden. Door al dat lezen heeft die persoon geleerd hoe taal werkt, welke woorden bij elkaar horen en hoe je een goed antwoord geeft. AI heeft precies dat gedaan, alleen dan met een computer die veel sneller leest dan een mens ooit zou kunnen.

Als u nu een vraag stelt, gaat de AI niet echt nadenken zoals u en ik dat doen. Hij kijkt heel snel welk antwoord het beste past bij uw vraag, op basis van alles wat hij ooit heeft gelezen. Een beetje zoals u zelf soms al weet hoe een zin afloopt voordat de ander is uitgesproken, omdat u het zo vaak heeft gehoord. AI doet dat ook, maar dan razendsnel. Er zit dus geen mannetje in de computer. Het is heel veel gelezen tekst en een slimme manier om daaruit een passend antwoord te kiezen.

Veel AI-programma's kunnen tegenwoordig ook zelf even op internet zoeken. Vraagt u naar het weer van morgen of naar iets wat vorige week in het nieuws was, dan kijkt de AI eerst op een paar websites en geeft u daarna antwoord. Vaak staat er dan ook bij waar hij het gevonden heeft. Dat is handig, maar ook dan kan hij zich vergissen.

Wat kan AI wel en niet?

Het is goed om te weten waar u AI voor kunt gebruiken en waar u voorzichtig mee moet zijn. Net zoals u weet dat een hamer prima is voor een spijker, maar niet voor het indraaien van een schroef.

AI is heel goed in taal. Hij kan een brief voor u opstellen, een moeilijke tekst in gewone woorden uitleggen, een lange brief van de gemeente voor u samenvatten, een recept bedenken met wat u nog in de koelkast heeft, of meedenken over een cadeau voor uw kleinzoon. Hij heeft eindeloos geduld, wordt nooit moe, en u kunt hem gerust tien keer hetzelfde vragen zonder dat hij zucht.

Maar AI is niet volmaakt, en dat moet u goed onthouden. Hij kan zich vergissen, en het vervelende is dat hij dat met veel zelfvertrouwen doet.

Soms verzint hij iets wat helemaal niet klopt en zegt hij het toch alsof het waar is. Gebruik AI daarom om u te helpen, maar controleer belangrijke zaken altijd zelf. Vraag hem niet om een diagnose te stellen in plaats van de dokter, en geloof niet zomaar een jaartal of een bedrag dat hij noemt zonder het na te kijken. Zie hem als een behulpzame kennis die veel weet maar zich soms vergist, niet als een orakel dat altijd gelijk heeft.

Veelvoorkomende misverstanden

Er doen veel verhalen de ronde over AI, en niet alles wat u hoort klopt. Hieronder vindt u er een paar.

Sommige mensen denken dat AI een levend wezen is dat gevoelens heeft en u in de gaten houdt. Dat is niet zo. Het is een computerprogramma, meer niet. Het heeft geen gevoelens en geen bedoelingen, en het zit niet stiekem naar u te kijken. Het doet alleen iets als u er een vraag aan stelt.

Anderen zijn bang dat je heel technisch moet zijn om AI te kunnen gebruiken. Ook dat klopt niet. Als u een berichtje kunt typen of inspreken, dan kunt u AI gebruiken. U hoeft niets te programmeren en u kunt niets kapotmaken. Er bestaat geen verkeerde vraag.

En dan is er de angst dat AI alles overneemt en mensen overbodig maakt. Maar AI is een gereedschap, en gereedschap doet niets uit zichzelf. Een boormachine boort geen gat zonder dat iemand hem vasthoudt. Zo doet AI ook alleen iets als u hem een opdracht geeft.

Tot slot denken sommigen dat alles wat AI zegt waar is, juist omdat het van een computer komt. U weet nu beter. AI kan zich vergissen, en uw eigen gezonde verstand blijft het belangrijkste gereedschap dat u heeft.

Even oefenen

U leert het het best door het gewoon te doen. Hieronder staan een paar kleine oefeningen die u aan de keukentafel kunt proberen, zonder dat er iets fout kan gaan. In het volgende hoofdstuk laten we zien hoe u precies

begint, maar het kan geen kwaad om alvast na te denken over wat u zou willen vragen.

Bedenk eerst eens één ding waar u de laatste tijd tegenaan liep. Misschien een ingewikkelde brief die u niet begreep, een recept dat u zocht of een uitje dat u wilde plannen. Schrijf dat op een briefje. Dat wordt straks uw eerste echte vraag aan de AI.

Probeer daarna in uw eigen woorden op te schrijven wat AI volgens u goed kan en waar u niet blind op zou vertrouwen. Als u dat helder heeft, heeft u de belangrijkste les van dit hoofdstuk al te pakken.

Om te onthouden

AI is een door mensen gemaakt hulpmiddel dat u in gewone taal van alles kunt vragen. Het werkt met heel veel gelezen tekst. Het denkt en voelt niet echt. Het is goed in taal en heeft veel geduld, maar het kan zich vergissen. Belangrijke dingen controleert u dus altijd zelf. U kunt niets kapotmaken en u hoeft nergens bang voor te zijn.

In het volgende hoofdstuk voert u uw allereerste gesprek met AI.

Wilt u verder lezen?

Dit was het eerste hoofdstuk van AI voor Iedereen.

Het hele boekje heeft tien hoofdstukken. Ze gaan over brieven schrijven, gezondheid, foto's, veilig omgaan met AI en oplichting met nagemaakte stemmen. Achterin staan honderd voorbeeldvragen die u meteen kunt proberen.

Wilt u het hele boekje hebben? Stuur dan een mail naar info@stemvanzuid.nl. U hoort dan snel van ons.

De Stem van Zuid